

Izhaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravljalni prostori:
2657 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XXXVI. Cena lista je \$6.00 Entered as second-class matter January 16, 1932, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1979. CHICAGO 23. ILL., PETEK. 7. APRILA (APRIL 7), 1944 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 70 Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Sovjetske čete udrle v predmestja Odese!

Ruske pehotne in oklopne kolone odrezale nemško silo okrog 200,000 vojakov na ozemlju pri Odesi od železnice. Sovjetske čete uničujejo ostanke petnajstih nemških divizij v sektorju poljske fronte.—Ameriški letalci metali bombe na rumunsko oljno polje in Niš, železniško križišče v Jugoslaviji.—Čez dve sto ton bomb padlo na Wewak, japonsko bazo na Novi Gvineji. Japonski pritisk na zavezniško silo v Indiji se povečal

London, 6. apr.—Sovjetske čete so danes udrle v predmestja Odese, velike luke ob Črnem morju, s treh strani. Moskva poroča, da grmenje topov že odmeva v Odesi. Dvanajst nemških divizij je v nevarnosti uničenja. Samo ena železnica zdaj spaja Odešo z zunanjim svetom in ta vodi v Rumunijo. Proga se konča pri Dnjestrju, reki, katero bodo morali Nemci prekopati, če se odločijo za beg. Ruski armadi, katere čete so udrle v predmestja Odese, poveljuje general Rodion Y. Malinovski.

London, 6. apr.—Ruske pehotne in oklopne kolone so z okupacijo Razdelnaja, železniškega križišča v Ukrajini, odrezale nemško oboroženo silo okrog 200,000 vojakov na ozemlju pri Odesi in ji s tem zaprle pot umika. Poleg Razdelnaja so Rusi zasedli čez 130 drugih naselbin.

Jeklen obroč okrog nemške sile pri Odesi se zožuje. Prve ruske kolone so oddaljene samo 18 milj od tega velikega pristanišnega mesta ob Črnem morju. Razdelnaja leži 35 milj severozapadno od Odese in je križišče železnice, ki vodi iz Tiraspolja v Rumunijo.

V operacijah v Besarabiji so Rusi izvajali nadaljnje uspehe. Okupirali so čez trideset vasi in naselbin. Ena izmed teh leži 24 milj severno od Kišineva. Moskva poroča, da so nemške kolone uprizorile več naskokov na ruske pozicije na tej fronti, a so bile vržene nazaj z velikimi izgubami.

Prva ruska armada je v akciji na ozemlju stare Poljske. Srđite bitke divjajo v Tarnopolu in v sektorju Skale, kjer Rusi uničujejo ostanke petnajstih nemških divizij. V bitki v tem sektorju so Rusi ubili in ujeli čez pet tisoč sovražnikov.

Neapel, Italija, 6. apr.—Ameriški letalci so metali bombe na Plesto, središče oljnjakov v Rumuniji, ki zalagajo za oljem naftne motorne kolone, železniške proge, postaje in druge naprave. Drugi roji ameriških bombnikov so istočasno bombardirali Niš, važno železniško križišče v vzhodnocentralnem delu Jugoslavije.

Bombe so razbile več železniških vagonov, naloženih z oljem, in razvale železniške proge, po katerih se vrši transportacija olja do reke Donave. Tam prelože olje na parnike, ki ga odpeljejo v Nemčijo.

Pisica ima 70,000 prebivalcev. Tam so velike čistilnice olja, ki so bile tudi tarča ameriških bomb. Požari, katere so bombe zanele, so uničili tri čistilnice. Prvi ameriški bombni napad na središče rumunskega oljnega polja je bil izvršen v avgustu preteklega leta. Udeležilo se ga je 177 letal trdnjav in bombnikov.

Zadnji pondeljek so ameriški letalci bombardirali Bukarešto, glavno mesto Rumunije, 30 milj južno od središča oljnega polja. V napadu v zraku so ameriški letalci sestrelili 46 nemških bojnih letal sami pa so izgubili 12 letal.

Tito udaril po ubežni vladi

Banke naj ustavijo plačila kralju in članom

Bari, Italija, 6. apr.—Jugoslovanski odbor za narodno osvoboditev, čigar načelnik je maršal Tito, je pozval banke v Washingtonu, Londonu, Rio de Janeiru in Ankari, naj takoj ustavijo plačila iz skladov, ki jih je jugoslovanska državna banka vložila v teh bankah, kralju Petru in članom jugoslovanske ubežne vlade v Kairu. Trdi se, da ti skladi znašajo milijardo dolarjev. Poziv bankam je bil oddan po radiopostaji Svobodna Jugoslavija.

Tito je obdolžil kralja Petra in člane ubežne vlade za pravičnjen denarja za jugoslovanskih skladov. "Peter in člani njegove vlade trošijo denar za izdajalske aktivnosti in osebne razkošnosti," pravi obdolžitev.

Poleg direktnega poziva bankam, naj ustavijo plačila, je Tito odbor informiral tudi vlade Velike Britanije, sovjetske Rusije in Amerike o situaciji.

Willkie se odpovedal kandidaturi

Poraz v Wisconsinu odgovoren za odločitev

Omaha, Neb., 6. apr.—Wendell L. Willkie se je odpovedal predsedniški kandidaturi na listi republikanske stranke po porazu, ki ga je doživel pri primarnih volitvah v Wisconsinu. V svojem govoru pred množico, ki se je zbrala, da ga sliši kot predsedniškega kandidata, je odprto priznal, da ni nobenega izgleda glede nominacije.

"Očitno je, da ne morem biti imenovan za predsedniškega kandidata na konvenciji republikanske stranke," je dejal. "Iz tega razloga apeliram na moje prijatelje in pristaje, naj prenehajo z vsemi aktivnostmi v moj prilog in ne predložijo mojega imena na konvenciji."

Istočasno so voditelji Willkiejeve kampanje naznanili, da je preklicaval vse govore, ki jih je nameraval imeti. Program je določal govor v Sioux Cityju, Ia., in obisk Michigana. Willkie je po svojem govoru v Omahi odpotoval v New York.

V svoji izjavi Willkie naglašal, da še vedno upa, da bo republikanska stranka na svoji konvenciji imenovala za predsedniškega kandidata moža, "ki bo predstavljal stališče, kakršnega jaz zavzemam, kakor tudi osvojila platformo z načeli, katera propagiram. Delal bom še nadalje za sprejetje načel in smernic, za katere sem se boril v zadnjih petih letih."

ZATIRANJE NEPOKOJA IN STAVK V ANGLIJI

Voditelji Kongresa strokovnih unij svare delavce

DRASTIČNA AKCIJA SE OBETA

London, 6. apr.—Britski vojni kabinet je sestavil odredbo, ki določa ostre kazni za one, ki podžigajo stavke in nepokoje med delavci, zaenot pa je instruiral delavskega ministra, naj stori druge potrebne korake za končanje stavk, v katerih je udeleženo čez 100,000 delavcev.

Londonski listi pišejo o resni delavski krizi. Daily Mail pravi, da bo odredba vojnega kabineta uveljavljena prihodnji teden in da bodo vse prevratne organizacije in grupe, ki podžigajo stavke, zatrite. Doslej še niso bile mobilizirane vojaške čete za potlačitev stavk.

Delavski minister Ernest Bevin bo po poročilu, ki ga je objavil list News Chronicle, apeliral na stavkarje, naj se takoj vrnejo na delo; če apel ne bo dobil odziva, bo odredil drastične korake.

Kongres strokovnih unij, organizacija angleških delavcev, je naglasil, da stavke ovirajo vojne napore in ogrožajo zavezniško zmago. Izjavo je objavil po konferenci z Bevinom. Kongres je naslovil svaro delavcem, naj ne sledi posameznikom in organizacijam, ki podžigajo nepokoje in stavke med radarji, ladjegrađniškimi in drugimi delavci.

Detektivi so navalili na urade "četrte internacionale", organizacije trockistov, v Londonu in drugih mestih, v katerih so našli letake s poveljevanjem razredne borbe in solidarnosti v stavkah, toda nihče ni bil aretiran. V marcu je bilo največje število stavk od začetka vojne.

Rudarske stavke so nastale v South Walesu pred več tedni v znak protesta proti vladnemu meznemu načrtu in zavre so produkcijo premoga. Te so bile končane, toda okrog 70,000 rudarjev se stavka v Yorkshiru. Stavke so se razširile na Belfast in okolice, severna Irsko. V teh je prizadetih čez 30,000 delavcev.

Dodatno Thompsonovo bogastvo odkrito

Chicago, 6. apr.—Premoženje, ki ga je zapustil bivši župan William H. Thompson, je naraslo na \$1,598,250, ko so odprli tretjo škrinjico v First National banki. V tej so našli \$112,000 v vrednostnih papirjih. V tej banki se nahajata še dve škrinjici. Samo premoženje v gotovini, ki je bilo doslej odkrito, znaša \$1,466,250.

Clani grške vlade predložili resignacije

Kairo, Egipt, 6. apr.—Grška časniška agencija poroča, da so vsi člani grške ubežne vlade predložili resignacije kralju Juriju. Predsednik te vlade E. J. Tsouderos je odstopil zadnji pondeljek in svetoval kralju, naj imenuje Sophoclesa Venizelosa, mornaričnega ministra, za premierja.

Rudarska unija zahteva revizijo mezdne formule

Springfield, Ill., 6. apr.—Progresivna rudarska unija zahteva revizijo mezdne formule "malega jekla". Lloyd A. Thrush, predsednik unije, je dejal, da je bila peticija z zahtevo predložena vojnemu delavskemu odboru.

Domače vesti

Is Clevelanda

Cleveland.—Po dolgi in mučni bolezni je umrl John Winter, star 73 let in doma iz Bistre pri Borovnici, odkoder je prišel sem pred 51 leti. Zapušča tri hčere, enega sina, enega brata, v Aleksandriji, Egipt, eno sestro, v rojstnem kraju pa dve sestri in enega brata.—Umrli je tudi Anton Zupančič, po domače Urbe-tov Tone, star 79 let in doma iz Žalne. V Ameriki je bival 42 let. Zapušča ženo, eno hčer, dva vnuka in dva nečaka.

Na dopustu

Chicago.—Zadnje dni so prišli na dopust slovenski vojniki Matthew Kobal, Ernest Račič in Harold Cerjanec. Vsi so zdravi in krepki.

Nemške oblasti groze Italijanom

Odpor proti deportaciji delavcev

Bern, Švica, 6. apr.—Severni Italiji preti status okupirane države po poročilu, ki ga je prejel švicarski list Popolo e Libertà iz zanesljivih virov. Nemške vojaške avtoritete groze Italijanom z drastičnimi kaznimi zaradi kršenja odredb.

Nemci nameravajo postaviti sličen režim v severni Italiji kot so jih v drugih zasedenih deželah. Mussolini, pravi poročilo, nima nobene oblasti, Alessandro Pavoli, tajnik republikanske fašistične stranke in minister propagande, pa se je izkazal za nesposobnega.

Omčnjeni list trdi, da bo Ezio Maria Gray postal italijanski kvizling. Roberto Farinacci, notranji minister v Mussolinijevi vladi, ne uživa zaupanja ljudstva. Gray je intelektualec, tipičen fašistični fanatik. On je v svoji mladosti spisal protinemško-knjigo z naslovom "Belgija pod nemško sabljo". Takrat je bil velik sovražnik Nemcev, zdaj pa se navdušuje za nacije.

Stavke v mestih severne Italije se nadaljujejo v znak protesta proti deportaciji italijanskih delavcev v Nemčijo. Piero Parrini, načelnik milanske province, je konferiral z generalom Zimmermanom, poveljnikom nemške oborožene sile v Lombardiji, o korakih za zatrtje stavke.

Nepotrjena vest pravi, da je bilo več stavkarjev ubitih v bitkah s fašistično policijo v Milanu, Genovii in Turinu. Policija ima oporo pri nemški armadi.

Tovarna zaprla vrata zaradi stavke

Chicago, 6. apr.—Tovarna Majonier Mfg. Co. je morala zapreti vrata zaradi stavke, katero je oklicala avtna unija, včlanjena v Ameriški delavski federaciji. Stavka je protest proti vojnemu delavskemu odboru, ki je zavrnil zahtevo za zvišanje plače. Tovarna izdeluje pritlikline za protiletalske topove. V stavki je zavojevanih okrog 450 delavcev.

Židovski gerilci napadajo Nemce

Washington, D. C., 6. apr.—Biro sovjetskega poslanstva za informacije poroča, da židovski gerilci, ki so pobegnili iz koncentracijskih taborišč na Poljskem, napadajo nemške vojaške posadke v krajih pri Pinsku. V napadih rabijo orožje, ki so ga dobili pri ubitih Nemcih. Židje se bore proti sovražniku pod vodstvom ruskih gerilcev.

Rumunija se hoče umakniti iz vojne

Antonescu skuša navezati stike z zavezniki

London, 6. apr.—Nepotrjena poročila se glase, da je Rumunija obnovila tipanja pri zavez-nikih glede umika iz vojne in sklenitve miru. Premier Ion Antonescu skuša navezati direktne stike z zavezniki preko Moskve.

Doznava se, da je rumunska armada ločena od nemške in koncentrirana na svojem ozemlju. Antonescu je preprečil mešanje rumunskih čet z nemškimi. To potrjuje uradni komunikacije, objavljen prvič po dveh letih po glavnem stanu rumunske armade. Iz tega se očituje možnost, da ta armada drži ali skuša držati gotove rumunske pokrajine.

Ako bo Rumunija uspevala v svojih naporih in navezala stike z zavezniki, bo s tem odprla novo pot prodiranja ruskim armadam v Transilvanijo. Antonescu, kakor kaže, je uverjen, da bo Rusija držala obljubo, da njen namen ni okupacija rumunskih pokrajin. To obljubo je dal sovjetski zunanji komisar Molotov, ko so prve ruske čete invadirale Rumunijo.

Knez Stirbey, posebni komisar predsednika rumunske vlade, se še nahaja v Kairu. Poročilo pravi, da je apeliral na reprezentante Velike Britanije in Amerike za zagotovilo, da bodo britanske in ameriške čete vkorakale v Rumunijo istočasno z ruskimi, toda apel je bil ignoriran.

Ruski list okrcal članico angleškega parlamenta

Moskva, 6. apr.—Magazin Vojna in delavski razred, glasilo ruskih strokovnih unij, je okrcal Lady Astor, članico angleškega parlamenta, ki je hotela vedeti, kakšno plačo prejema ruske ženske, ki delajo v premogovnikih. Astor je zahtevala zadevne informacije od ministra za kuriovo. Ko je izjavil, da jih nima, je vztrajala pri zahtevi, da jih mora dobiti. "Gotovo je, da Lady Astor ne smatra borbe, katero je ona s člani Clivedenskega krožka vodila in jo še vodi proti ustanovitvi druge fronte v zapadni Evropi, za podaljšanje vojne in olajšanje trpljenja ruskim žensk," pravi magazin. "To ni njen prvi napad na sovjetsko Rusijo, ki doprinaša ogromne žrtve v sedanjih vojni."

Deportacija Browderjeve žene preklicana

Washington, D. C., 6. apr.—Justični departament je naznanil, da je bila odredba za deportacijo žene Earla Browderja, voditelja ameriške komunistične stranke, preklicana. Ona je bila rojena v Rusiji. Deportacija je bila odrejena na podlagi evidence, da je prišla nepostavno v Ameriko.

Veliha Britanija razkrila vojne izgube

London, 6. apr.—Vojne izgube britanskega imperija od izbruha sovražnosti znašajo 667,159 ubitih, ranjenih in ujetih vojakov. Te predstavljajo le eno četrtino izgub v prvi svetovni vojni. V štirih letih prve svetovne vojne so izgube britanskega imperija znašale 3,190,235. Poročilo je objavil premier Churchill.

Protest proti odloku vladnega odbora

Chicago, 6. apr.—Delavci, upošleni pri Majonier Mfg. Co., so zapretili z oklicem stavke v znak protesta proti vojnemu delavskemu odboru, ki je zavrnil zahtevo za zvišanje plač. V tovarni te kompanije dela okrog 450 delavcev.

FRANCOSKI NARODNI ODBOR REORGANIZIRAN

General Charles de Gaulle postal poveljnik armade

USTANOVITEV NOVEGA STABA

Alžir, Alžirija, 6. apr.—Pravkar reorganizirani narodni odbor za osvoboditev Francije je imenoval generala Charlesa de Gaulleja za vrhovnega poveljnika vseh francoskih oboroženih sil. General Henri Giraud je bil s tem potisnjen v ozadje.

De Gaulle, ki je predsednik odbora, je takoj po radiu razglasil, da Francozi niso več podvrženi nemškim restrikcijam, da ni nobena odredba veljavna brez sankcije odbora in da bodo vsi izdajalci dobili zaslužen kazen.

V pismu A. Latroqueru, ki je bil do reorganiziranja odbora vojni komisar, ga je De Gaulle informiral, da bo on prevzel oblast v osvobojenih pokrajinah v prehodni dobi. Njegovo stališče je v konfliktu s poročili, da bo general Dwight D. Eisenhower, vrhovni poveljnik zavezniških armad, ki se pripravljajo za invazijo zapadne Evrope, imel proste roke v razpletu situacije v Franciji.

"Vojna je prišla v odločilno fazo," je rekel De Gaulle v svojem govoru po radiu. "Prizadevanja vseh Francozov v borbah se morajo vršiti pod enim vodstvom."

Izjava pomeni, da si De Gaulle privarja vodstvo, ker ga je narodni odbor imenoval za vrhovnega poveljnika francoskih oboroženih sil. Poleg tega mu je dal tudi oblast, kakršno so imeli predsedniki francoskih vlad.

Na seji članov narodnega odbora, kateri je predsedoval De Gaulle, so bili sprejeti tudi zaključki glede smernic v vojni operacijah. Odbor mu je podelil vso oblast z imenovanjem za vrhovnega poveljnika francoskih oboroženih sil. Ta določa tudi ustanovitev novega generalnega štaba za narodno obrambo.

Izpraznitev Berlina v teku

Tri milijone oseb zapustilo mesto

London, 6. apr.—Poročilo iz zanesljivih virov pravi, da je 3,000,000 ljudi zapustilo Berlin v zadnjih tednih in da bo evakuacija civilistov dovršena v nekaj dneh. Zavezniški bombni napadi na nemško prestolnico so pospešili izpraznitev Berlina.

Isto poročilo trdi, da so bila vsa ministarstva z izjemo zunanega premeščena v druga nemška mesta.

Vpliv Heinricha Himmlerja, načelnika Gestapa, nacistake tajne policije, se je povečal. Ta se je raztegnil tudi na politično polje. Defetizem je zadel velik del nemškega ljudstva, ker je upanje, da bo Nemčija zmagala v tej vojni, izpuhtelo.

Voditelji nacistake stranke še vedno vidijo možnost razkola med zapadnimi velesilami in Rusijo.

Trije delavci ubiti pri eksploziji

Hastings, Neb., 6. apr.—Pri eksploziji, ki se je danes pripetila v tukajšnji municijski tovarni, so bili trije delavci ubiti in čez dvajset ranjenih. Ambulance so bile poslane na lice mesta, ki so odpeljale ranjence v bolnišnice. Del tovarne je bil porušen.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolice Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inosostvo \$6.00. Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenarodnih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz
naselbin

Bridgeportske novice

Bridgeport, Ohio.—Ravno smo prejeli obvestilo od dr. Kerna iz Clevelanda, da bo on prišel k nam v soboto zvečer, 15. aprila in predvaja alike iz starega kraja—iz Slovenije in Hrvaške. Torej obvestite tudi Hrvate in Srbe v okoliških naselbinah, da bodo tudi oni imeli priliko videti svoje kraje na platnu.

Kot je bilo že poročano, bomo imeli to priredbo v prid Sansu in pomožni akciji za stari kraj in se vrši v društveni dvorani na Boydsvillu. Predvajanje slik se prične točno ob 7:30 zvečer, potem pa bo ples, za katerega igra godba Polka Kings. Na izredni seji obeh tukajšnjih postojank dne 2. aprila je bilo vse urejeno za dobro postrežbo posetnikom. Torej bodite navzoči v čim večjem številu.

Joseph Snoy,

predsednik SANS in JPO-SS.

Pasje vreme in življenje

Hermine, Pa.—Ko to pišem, pojo slovo zadnji dnevi v marcu, ki se ne da ugnati v kozji rog. Zlomke prav tako bije z repom kot je z glavo. Ko to pišem, je še prava zima in nič ne izgleda, da je pred nami velika noč.

Ampak upamo, da bodo kmalu nastopili gorki dnevi. Potem se bo pa zopet oralo in sejalo, da bo kaj za pod zob, pa tudi malo košate sence bo, da bom mogel v njej pod javorjem opiti kak dopis. Zdaj sedim zmeraj poleg peči, od katere me "stara" goni tako pogostoma, da še nimam časa tobaka v ustih premakniti z ene na drugo stran. Tako se včasih pripeti, da ga sčujem kar na obeh straneh.

Naj omenim, da sem že dobil velikonočno kartico od zakonca Jevnikar iz Bessemerja, zraven pa še malo pisemce, v katerem mi prav po domače voščita vse se velikonočne praznike. In seveda tudi piše, brez katerih ne bomo, če bomo še stali pokonci. Enako jim voščimo tudi mi, vsa moja družina, ki je zdaj vsa upolnena razen kuharice. Vsi delamo, ona pa še najbolj. Vsaj tako pravi, ali plače pa nima zadostne. Ženske delajo od zore do mraka, mi drugi pa osem ur na dan. Tako nam pripoveduje. Ali če izračunamo naše ure, ki jih porabimo na poti, ko gremo na delo in z dela, se nekako ujema. Vprašanje je, kje človek dela: doma ali 15, 20, 25, 30 ali 35 milj daleč. In tako ljudje letajo sem in tja, da nimajo ne moški ne ženske pravega počitka. Tako je z vso družino pri naši hiši.

Ampak to ni nič, samo da je zdravje pri hiši in že nekako gre. Jaz se čudim, kaj me skupaj drži, pa še vedno opravljam bolj lahko delo, da mi gre čas malo hitreje naprej. Ako človek ni pri dobrem zdravju, vem kako je, ker sem v tem oziru že dosti poskusil—leta in leta. Videl sem že prav na zadnji niti, pa me je vendar še toliko trdno držalo, da še danes delam preglavice sebi in drugim na tem masakerskem svetu.

Torej John in Frances, kot vidim je bolezen vaju dobro potopila. Obžalujem, ali kaj hočem, ker je nam revnim trpinom menda že tako prirojeno, da se

moramo mučiti na vseh koncih in krajih, čeprav ni vsakupaj nič. Nazadnje moraš iti še pod nož. Kot praviš, John, je tvoja žena že prestala šest operacij. Mora biti res trdna kot skala, da je mogla toliko prestati. Potem pa tudi ti—hajdi na operacijo. Ja, to ste pa res ljudje, ki prenesete take križe in težave. Meni zadostuje, da mi kdo nož samo pokaže in že omedlim.

Upamo in vama tudi želimo, da bi popolnoma okrevala in še nadalje uživala dobroto na tej zemeljski obli, ki ima še dosti prostora za naše delovne živce. In čeprav se od samega strahu malo tresejo, imajo nas vseeno še pod svojo oblastjo. Kdo bo rekel, da je mašina močna, toda v primeri s človekom je veliko slabjša od nas. In mašina je tudi lažje popraviti, če se kaj položi, kot pa človeka. Navadno te popravijo tako, da si pohabljen za vse svoje življenje. Če imaš kaj pod palec, te najprej pošteno ozdravijo za copake, potem pa si prepričan sam sebi na milost in nemilost. Tako je pot preprostega delavca, ki je že zgradil palače, sam pa je bil deležen drobtin, da se je preril iz dneva v dan.

Torej upam, da nisem užalil onih, katerim sem to napisal k velikonočnemu prazniku. Želim vam zdravje in ne dajte se več pod nož, tako ko vas zopet obiščem, da boste imeli pripravljen mesene klobase kot ste jih imeli pred štirimi leti, ko smo se prvič videli. Tako se spoznamo drug z drugim. Kadar se bomo vsi Slovani tako spoznali, potem bomo res lahko rekli, da smo Slovani in šli bomo drug drug drugemu na roko kot bratje. In zato se ne podamo nazadnjaški grupi.

Živela Slovenija in njen ubogi narod, ki je preстал že toliko gorja in trpljenja radi podivjane zveri, ki je pridrela nad njega. Kako se bo vse to izcimilo, nam še ni znano, ali nazadnje bomo pa le mi zmagali.

Frank Fink, 200.

O potovanju v Colorado—II

Library, Pa.—Ko sva se s Frankom Jesenikom vračala od Teropskega, se snežilo kot za stavo. Prav hud mrav je bil takrat v Chicagu. Priveda domov in Mrs. Jesenik pravi, da bom pri njih prenočeval, jutri me bo pa lahko Frank spremljal na postajo. Tako je bilo. Potem sva z njo govorila do polnoči in obujala spomine, kako je bilo v Kolovratu pri Vačah. Ona mi je veliko povedala, kar prej še nisem slišal, ko je bila še tlaka po naših krajih.

Drugo jutro se s Frankom zopet odpraviva do Skubcovih. Tam smo se še nekoliko pogovorili, ampak ni bilo dosti časa, ker sem šel naprej z vlakom ob 12:30 popoldne. Prav lepa hvala Jesenikovim za prijaznost in postrežbo, kakor tudi Skubcovim in Johnu Hribarju, ki mi je dal par naslovov od rojakov v Pueblo, če jih hočem obiskati. Frank Skubec me je še spremljal na kolo-dvor.

Če bi še kdaj tako potoval kot sem zdaj, bi več ne kupil vozne listka tako kot sem ga zadnjič. Če bi bil vzel listek samo do Chicaga, bi bil šel lahko od

tam naprej z drugo železnico in bi dobil boljši vlak in boljše zvezo. V Chicagu na postaji vprašam, koliko časa bo vozil vlak do Denverja. Odgovor dobim, da 18 ur, če ne bo zamude. In naš vlak je imel zamude samo tri ure—namesto, da bi prišli v Denver ob devetih, smo prišli šele opoldne.

Tam sem moral čakati osem ur, da dobim vlak do Walsenburga. Tja gre vlak samo dvakrat na dan in ker sem prvega zamudil, sem moral čakati zadnjega. Imel sem dovolj časa, da bi v Denverju lahko obiskal Slovence, in imel sem tudi naslov Johna Smrekarja in Antona Zagarja, toda kaj mi pomaga, ker se nisem vedel kam obrniti, ker mesto je veliko. Šele proti večeru naletim na nekega Srba, ki je šel z dela in ga vprašam, kje žive Slovenci. Pravi, da tri do štiri milje daleč. Tedaj je bilo že itak prepozno, ker sem imel samo še par ur časa do vlaka in če bi ga zamudil, bi moral tam ostati čez noč. Tako sem čakal na postaji, s katero gre vlak vsakih pet minut, toda ne tja, kamor sem jaz namenjen.

Končno pride čas in odrinem z vlakom proti Walsenburgu. Vozili smo se skozi Colorado Springs in Pueblo. V Walsenburgu se vlak ustavi ob 1:30 popoldne. Ko izstopim na postaji, ni bilo nobenega človeka nikjer. Mislim sem, kam se naj obrnem, ker ne morem nikogar vprašati. V tistem času pride nekdo na postajo in hitro ga vprašam, če je domačin in če pozna Joeva Zupaničca. Odgovori, da ga ne pozna, pozna pa Majka Zupaničca. Mislim sem si, da bo tudi ta pravi, ker je Joevov sin. Pokažem mu Joevov naslov, na kar pravi, da me bo tja peljal, ker stanuje v bližini. Toda namesto, da bi bil čital Penn ave, je zapisal Pine (Pine—?) ave. Tako sva šla levo namesto desno.

Na tisti cesti seveda nisva mogla najti tistega naslova, čeprav sva šla večkrat gor in dol. Končno mi pravi, naj grem v hotel prenočevati, kar sem storil in on me spremi tja. Človek v hotelu je bil Dalmatince, ki je na vprašanje odgovoril, da pozna Joeva Zupaničca že 25 let, takoj zraven pa stanuje njegov sin Mike in mi ga bo jutri pokazal. Drugi dan me pelje k Majku in ga vpraša, če me pozna. Kako me bo poznal, kajti ko sem ga zadnjič videl, je bil star šele dve ali tri leta.

Povem mu, kdo in odkod sem in da bi rad videl njegovega očeta in mater. Takoj te zapeljem tja, mi pravi. Tako je bilo. Ko prideva k Joevu, ga dobiva v sprednji sobi. Sin vpraša očeta, če me pozna. Gleda me gor in dol in končno me spozna. Pride njegova žena Lojzka, ki me je hitro spoznala, kajti z njo sva se videla pred tremi leti, ko je bila pri nas, z Joevom se pa nisva videla že 33 let, v teh letih se pa človek dosti spremeni. Potem smo se imeli veliko pogovoriti.

Lojzka pokliče svojo sestročnico Antonijo Zudar in ji sporoči novico o mojem prihodu. Popoldne me že pride obiskat. Tudi njo sem videl pred tremi leti, ko je prišla v Pensilvanijo na obisk k bratu Bernardu, prej pa je nisem videl 32 let. Tako smo se pogovarjali ves dan. Proti večeru pa pravi Lojzka, če želim videti Edwarda Tomšiča. Njega moram na vsak način videti. Prvič in zadnjič sem ga videl v Pittsburghu na konvenciji. On je zelo priazen človek.

Skupina ameriških vojakov v džungli severne Burme.

Ko sva prišla z Lojzko do nje, je bila sama Mrs. Tomšič doma. Pove nama, da je šel Edward pred enim tednom zopet v bolnišnico, toda mogoče pride domov v nedeljo. Lojzka ji pove, kdo sem in da bi ga rad videl. Predno sva odšla, mi Lojzka pravi, da mislijo v nedeljo iti k sestri v Pueblo in potem bomo šli še k Edwardu v bolnišnico.

Od Tomšičevih greva k Franku Zudru, sinu moje sestrice Antonije. Dolgo smo se pogovarjali. Potem prideta še Frankova mati in Andrej Spendal, ki je tudi zelo priazen dečko in poln humorja, da se mu moraš smejati. On ima tam gostilno, toda ne pije drugega kot vodo. Rekel sem mu, da je slab gostilničar, a on je odvrnil, da je zanj voda dovolj močna. Potem so drugi odšli, jaz sem pa tam prenočeval. Drugi dan grem nazaj k Joevu. Ko se tako nekaj časa pogovarjamo, jo primahva Ed Tomšič, ki se je vrnil iz bolnišnice in me je prišel obiskat. Ko se nekoliko pogovorimo, mi pravi, naj grem z njim, da si malo mesto ogledam. Res se spravi v njegovo karo in najprej greva v njegov dom, kjer sva se nekoliko okrepčala s slivovko, da sva potem lažje govorila.

Zopet v avto in Ed me pelje do majne, kjer ga je tako pobilo. Pokazal je prostor, kjer ga je pobilo in dejal, da ni mislil, da bo še kdaj travo tlačil. Deset dni se ni nič zavedel in tudi spoznal nikogar. Zdaj zgleda prav dobro, toda je dejal, da ene noge ne čuti na strani, dela pa zopet v majni. Pri majni mi je vse razkazal in dejal: "Vidiš, vse to sem jaz naredil..."

Ko sva si nekoliko ogledala, sva se vrnila v mesto. Ustaviva se v neki slovenski gostilni, kjer me predstavi gostilničarju. Potem pravi, da greva tja, kjer njegova žena dela. Čudno se mi je videlo, ko sem videl same ženske za baro, nobenega moškega, kajti pri nas v Penni ni tega. Nekoliko časa se tam pomudiva, potem pa me zapelje na dom.

On se je tisti dan odpeljal v Pueblo na sejo in tudi mene je povabil s seboj. Ker pa smo se že prej dogovorili z ženo mojega bratrance, da bomo šli z nami v Pueblo, toda ko je prišel čas, ni bilo nikogar od nikoder. Tako sva se peljala sama z Lojzko. (Se nadaljuje).

Jakob Zupanič.

Spomini in drugo

Canonsburg, Pa.—Izgleda kot bi tukaj ne bilo že nikogar več med živimi, ker se nihče ne oglasi. Na Jožetov dan smo imeli tako burjo, da je bilo vreme bolj podobno zimi okrog sv. Antona. Tisti dan so mi šle misli v stari kraj, kako je bilo včasih lušno v Zagorju na Jožetov dan. Takrat je prišlo v Zagorje na "križev pot" več ljudi iz vseh krajev, mladi zato, da smo se videli, stari pa zato, da so molili. Dela se tukaj vsak dan, bodisi v fabriki ali v majni. Kjer ima kdo delo, tam dela, nekateri pa žalujemo. Jaz žalujem za mojem in sinom. Mož mi je umrl meseca oktobra in vem, da ga ne bom več videla, glede sina pa imam še upanje, da bo prišel domov. Njega že nisem videla dve leti—odkar je pri vojakih. Drugega ne slišim od njega, kot

da je "O. K.", če kaj več piše, mu pa izrežejo. Žalostno je, ko človek vidi po časopisih slike mladih fantov, ki so morali dati svoje življenje.

Tukaj je Helena Črnologar do-

bila državljankstvo in je rekla, da je vesela, ker ne bo imel več te skrbi.

Frances Lekse.

Prispevki za pomožno akcijo

Cleveland.—V marcu smo pri podružnici 35 JPO-SS v Collinwoodu nabrali sledeče prispevke za pomožno akcijo. Na nabiralno knjižico podpisanega so prispevali: Mary Wautar \$2, Mike Podboy \$5, A. Srebot in žena \$3 (vsi namesto cvetja za pokojno mladenko Stefie Mermoljo), društvo 312 SNPJ \$3, George Nagode \$5 (namesto venca za pokojno Frances Torkar), društvo V boj \$3 SNPJ \$12.50, društvo 71 ABZ \$6 (članarine po \$2 na mesec za zadnje tri mesece), Mary Gasar \$2, društvo 312 SNPJ \$3 (članarina za marec). Skupaj \$43.50.

Krist Lokar je nabral, odnoso so mu prispevali: Jos. Kobal dolar, Krist Lokar dolar, družina na Geo. Bokal \$5 (namesto venca za pokojno Frances Torkar), Fr. Vidrih je nabral: Mladinski pevski zbor SDD \$5, Frank Vidrih dolar.

Skupaj smo v marcu nabrali \$56.50. Želim ponovno apelirati na rojake, da prispevate v ta blagi namen v večjem številu kot je razvidno iz tega poročila za zadnji mesec, ko se nismo nič posebno postavili. Tudi od zastopnikov bi želel večjega sodelovanja pri nabiranju prispevkov. Saj zato imamo vsi nabiralne knjižice, da gremo na delo in nagovorimo naše kot druge, da prispevajo v ta humanitarni namen.

Dalje priporočam vsem, da se zbirate prodajne znamke (sales tax), kajti pri naši podružnici jih še vedno zbiramo. Zadnji mesec smo jih poslali v Columbus za vsoto \$84. Kljub temu, da je s tem precej dela, je to lepa vsota, ki pride prav pomožni akciji. Torej zbirajte in hranite jih in kadar jih imate več skupaj, mi jih prinesite ali pa izročite kakemu zastopniku podružnice. Clevelandski Slovenci veliko nakupimo mesečno in dobimo veliko teh znamk. Vam ne koristijo nič, te akcije pa veliko pomagajo. Če bi se dovolj tega zavedali, bi lahko samo iz tega vira dobili par sto dolarjev mesečno.

Torej storite to za trpeči narod, kajti vsak dolar je dobrodošel. V stari domovini od nas upravičeno pričakujejo pomoč, kajti potrebe so velike in bodo še večje. Nekateri res lomijo srce, ampak takih nimamo veliko med nami. Poskušajmo ovirati tu in tam in ubijajo dobro voljo zastopnikom društva, ki tvorijo podružnico. Izoliramo te ljudi in pojdemo preko njih. Gotovo je to, da si jih bomo obdržali v spominu. Tukaj se nam še ne godi tako slabo, vsaj pomanjkanja ne trpimo, ker imamo še vsega dovolj in tudi dolarji se dobro služijo.

Dalje želim opozoriti na to, da se bo pod pokroviteljstvom naše podružnice vršil koncert, ki ga podasta tukajšnja pevka zbor Sloven in Jadrans s sodelovanjem mladinskega pevskega zbora SDD. Ta koncert se bo vršil 30. aprila v SDD na Waterford. Vstopnice so v predprodaji. Drugega ne slišim od njega, kot

Datum v oklepaju na primer (April 30, 1944), poleg našega imena na naslovu-pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam lost ne ustavi.

Triumf sovjetske diplomacije

Pretekli teden je prišla iz Moskve značilna vest, ki jasno kaže, kako namerava sovjetska Rusija obračunati s svojim potencialnim sovražnikom, to je z Japonsko, na Daljnem vzhodu. Da se interesi med tema dvema silama tamkaj krešejo, ni nobena tajnost, kakor ni nobena tajnost, da ima Rusija dolgo obstoječe vzroke, da nekega dne trdo obračuna z japonizmom.

Vse to je znano vsakomur, ki gleda na ta položaj z realističnega stališča, medtem ko razni reakcionarji in "rusofobi neprenehoma brenkajo, da sovjetska Rusija pomaga japonistom, ki so v vojni z Ameriko. V svoji protisovjetski propagandi zahtevajo, da bi morala Rusija takoj napovedati vojno Japonski, čitudi dobro vedo, da v tem trenutku, ko ima Rusija dovolj opravka v boju proti najhujšemu sovražniku na svoji zapadni meji, si dveh front na tako obširni razdalji ne more privoščiti, ker bi bilo to zanjo lahko fatalno. To dobro vedo vsi sovražniki Rusije, kljub temu pa neprestano ščuvajo proti sovetom, kajti njihovi privatni interesi so v ostrem konfliktu s sistemom, ki ga je uvedla sovjetska vlada.

Značilno je, da se je po novi pogodbi Japonska odpovedala najemniški pravici premogovnikov in oljnikov v severni polovici otoka Sahalina na Pacifiku baš sedaj, ko ruske armade strahovito potiskajo Hitlerjeve armade proti zapadu. Pomena ruskih zmag se dobro zavedajo zlasti Japonci in zato so sedaj odstopili pravice najemnine—pristali so na "koncesije", kajti tudi oni vidijo "pisanje na steni."

Dalje je pri tej pogodbi med Rusijo in Japonsko značilno tudi to, da bo Rusija dostavila Japonci 50 tisoč ton olja letno—še po vojni!

Ruske vojaške zmage so velikanske, nič manjše pa niso njene zmage v diplomaciji. Očitki, ki so jih metali zadnja leta sovetom v obraz razni ameriški fašisti, da pomaga našemu sovražniku, so se namah razblinili v nič. Rusija je pokazala svojo odločnost takoj, čim je bilo to mogoče.

Otok Sahalin, ki leži ob obrežju Sibirije, je bogat na prirodnih zakladih v severni polovici, ki je last sovjetske Rusije, dočim je južna polovica tega otoka, ki je last Japonske, revna in nima ne premoga ne olja, oboje pa Japonska zelo potrebuje pri svojih vojnih operacijah proti zaveznikom.

Sovjetska Rusija je s svojo najnovejšo diplomatično zmago jasno izprijela svoje zavezništvo napram Združenim narodom. To je storila v trenutku, ko se je vojni položaj preokrenil tako, da sedaj slaba prede ne le nacijski Nemčiji, temveč tudi imperialistični Japonski. Kajti ameriške zmage na Pacifiku so zmage, s katerimi mora Japonska računati zato, ker se ameriška bojna mornarica stopnja blizu Filipinskemu otočju in obenem japonski celini sami. To "pisanje na steni" najbolj razumejo japonisti sami, kakor ga na dolgi ruski fronti razumejo barbarski nacisti.

S svojimi zmagami je Rusija prešla v položaj, da sedaj lahko ona narekuje svoje pogoje Japoncem, narekujejo pa jih bo tudi Nemčiji in njenim satelitom na evropskem kontinentu.

Vse, kar je Japoncem ostalo od ruske pogodbe iz leta 1941, je le to, da smejo še nadalje—loviti ribe v ruskih vodah Daljnega vzhoda, prav lahko pa se zgodi, da jim bo v bližnji bodočnosti odvzeta tudi ta "koncesija."

Ruski tisk je upravičeno pozdravil sklenitev nove pogodbe z Japonsko za nov triumf sovjetske diplomacije.

Istočasno pa so ta triumf pozdravili vladni krogi tudi v Londonu in Washingtonu. V Londonu so prepričani, da je tokijska vlada pristala na ruske pogoje z namenom, da se izogne konfliktu z Rusijo. Tega pa ni storila iz ljubezni do Rusije, temveč zato, ker Rusija danes stoji kot mogočen orjau na dveh kontinentih, v Evropi in Aziji. To je tisti ruski orjau, ki je premagal najmočnejšo vojno mašino v bitkah, ki jih bo pomnila zgodovina kot največje v vseh dohah vojn.

Triumfi ruskih bojnih sil in sovjetske diplomacije gredo paradižno naprej od uspeha do uspeha. Nobeno ljudstvo ni v tej vojni pokazalo toliko žilave odpornosti duha, toliko odločne volje—niti ni nobeno drugo ljudstvo prestalo toliko gorja in obenem žrtvovalo toliko svojih sil ter doprineslo toliko k skupni zmagi zaveznikov—kakor je vse to in mnogo več storilo rusko ljudstvo. Vsega tega pa ne bi moglo storiti, ako bi ne bilo zmožnega vodstva in če ne bi verjelo v bodočnost, ki mu jo prinaša rezultat skupnega odpora proti krutemu osvajačevalcu.

Sovjetska Rusija je s svojimi velikimi zmagami na vseh bojiščih presenetila ves svet. Vzporedno s temi zmagami pa je že večkrat presenetila svet tudi s svojimi diplomatičnimi zmagami. Sovjetska vlada vidi realno politiko, ki računa vselej z danimi dejstvi, ne pa s kakšnimi utopijami o—svetovni revoluciji. To je že večkrat pokazala v raznih pogledih v odnosih z drugimi državami. Rusi so namreč realisti, to pa jih usposablja, da izkoristijo dane možnosti, puščajoč razne druge vidike ob strani. Vsega tega pa so jih naučile trpeke izkušnje realnega življenja zlasti v pogledu diplomatskih odnosov.

Rusi so izborni učenci vseh panog življenja. To svoje znanje, ki so ga pridobili z ogromnimi žrtvami, so pa znali imenitno aplicirati lelo na padcu carizma, čim jim je bila dana prilika resničnega udeleževanja na širokem polju realnega življenja—čim so bili sproščeni verig sužnosti in so stopili na plan kot zrelo, ustvarjajoče in vsega priznanja vredno ljudstvo!

Japonski vojaki, katere so ujele ameriške in kitajske čete v severni Burmi.

Jugoslavija in primorski Slovenci

(Članek dr. Ivana M. Čoka v "Basovici", ob priliki 25-letnice jugoslovenskega Ujedinjenja, 1. decembra 1943.)

Jugoslavija je še vedno za vsakega primorskega Slovenca najlepša in najslajša beseda. Z Jugoslavijo v srcu je skromni kmetič v gorških Brdih in v tužni Istri s prezirno prenašal fašistične krivice in nesramnosti, zavedajoč se, da je tam preko meje ona lepa zemlja, kjer prebivajo njegovi bratje v svobodi in ki bodo prišli, ko udari prava ura, da ga osvobodijo. S to nado in s to vero v srcu je mali lokalni solarček skrivaj delal svojimi knjigami — corpus delicti — slovenski abecednik. Z mirno in ponosno zavestjo, da so storili svojo narodno dolžnost, so naši fantje pohajali iz ječe v ječo, iz konfinacije v konfinacijo, iz Ponce na Lipari itd., kamor so jih gonili fašistični nasilniki samo zato, ker so jasno in glasno priznavali, da so zvesti sinovi svojega naroda, ki ga niso mogli zatajiti. Z besedo JUGOSLAVIJA na ustih so žrtvovali svoja mlada življenja naši Gortani, Bidovi, Marušiči, Valenčiči, Milošiči in druge žrtve nasilja in krivice, ki jih je bilo več kakor pa javnost za nje ve.

Pa je prišla vojna. Nasilnik je postal še nasilnejši, žrtve so padale in še padajo kot snopi; toda našega naroda to ni prestrašilo, ni mu zlomilo odporne sile, ker mu ni zlomilo vere. Nasprotno, vera in odpor sta se povečala, danes je narod odločen, da tvega tudi vse za dosego svojega cilja, ker "manj strašna noč je v črne zemlje tmini, kot so pod svetlim solncem sužni dnovi," kakor je pel že pred 150 leti naš veliki Prešeren.

Odkar so v tej vojni nasilni tuji in tisočletni sovražniki s severa in juga pridržali nad našo ubogo Slovenijo, jo zasedli in si jo razdelili, je usoda tudi onih naših slovenskih bratov, ki so živeli v svobodi, enaka usodi primorskih Slovencev, tako da smo danes — na žalost — vsi Slovenci zedinjeni v trpljenju, mukah, nasilju in krivici, ki jih nad nami izvajajo. Opti ramo ob ramo, drug ob drugega prenašamo gorje skupno in junško. Slovenski rod je dal in daje v tej vojni polne dokaze svoje zrelosti, svoje odločnosti, svoje borbenosti in samospoštovanja, ki vzbujajo respekt pri sovražniku ravno tako kakor prijatelju in bratu. Vsi Slovenci, Primorci kakor Kranjci, Stajerci kakor Korošci, Prekmurci kakor porabski Slovenci kažejo v tej vojni junaštvo, nevstrašenost in požrtvovalnost, kakršnih pozna zgodovina le malo. Kako visoko čeni narod svojo čast, samostojnost in svobodo, dokazuje dejstvo, da je pri vsej borbi s sovražnikom obračunal tudi z onimi — hvala Bogu, njihovih števil ni veliko — ki jih smatra za izdajalce slovenske časti in slovenskih narodnih interesov.

Sedanje slovensko pokolenje je izbralo neresnico, ki so jo radi povdarjali tisti, ki nas ne poznajo, da smo celo sami večkrat padli v zmoti in to ponavljali z njimi; da smo namreč Slovenci majhen narod. Ne, Slovenci nismo mali narod, mi smo veliki. Velicina naroda se ne meri po številu pripadnikov in po obsegu ozemlja, na katerem živi. Velicina naroda se določa — kakor velicina vsakega posameznika — po njegovih delih, po njegovih storitvah in predvsem po žrtvah, ki jih daje za dosego svojega ideala. Čim večji je ideal, tem večje žrtve so potrebne. In Slovenci so vsi v tej vojni na svoje bojne zastave zapisali beslo: "Rajše v smrt, kakor v suženjstvo; svoj narodni ideal hočemo doseči za vsako ceno! Sedaj ali nikdar..." Take zgodovinske prilike ne bo nikdar več. Če danes podležemo, smo propadli za zmeraj! Zato naprej do popolne zmage našega najvišjega ideala!

Kaj pa je ta najvišji ideal? JUGOSLAVIJA mu je ime. V tem imenu je zapopadna naša svoboda in neodvisnost. Svoboda je namreč jamči za popolni razvoj in izražanje vseh naših umstvenih, materialnih, socialnih in gospodarskih napredkov. Svoboda je z našimi brati na jugu

v najplemenitejšem prizadevanju za zedinjenje na podlagi pravičnosti, svobode in enakosti vseh južnih Slovanov od Trsta, Soče in Gospe Svete, tja do Varne in Črnege morja.

S temi občutki v srcu praznujemo in obhajamo primorski Slovenci petindvajsetletnico prvega decembra.

Ziveja Jugoslavija!

Puškin v milijonskih nakladah

Državna knjižna zaloga v Moskvi je nedavno objavila podatke o nakladi del prvaka ruskih pesnikov A. S. Puškina. V roku prvih 50 let po smrti pesnikovi (do 1. 1887.) so bila njegova dela izdana le v 60.000 primerkih. Za desetletje 1887—1897 ni podatkov. V naslednjih dvajsetih letih od 1897. do 1916. pa je število čitateljev in ljubiteljev Puškina močno naraslo in v tem razdobju so bile njegove pesnitve izdane v 9.200.000 primerkih. Povprečna vsakoletna naklada je znašala v tem času 460.000 izvodov.

Značilno pa se je pokazal v naslednjih letih priliv čitateljev kot posledica revolucije in gigantske borbe z nepismenostjo. V letih 1917. do 1937. so bila dela Puškina izdana v 19.000.000 primerkov. Povprečna naklada vsako leto znaša v tem razdobju 950.000 primerkov. Ko je 1. 1937. vsa Rusija izredno slovesno praznovala stoletnico smrti Puškina, se je to zopet v veliki meri izkazalo pri nakladi. Samo v tem letu je bilo izdano okoli 7.500.000 primerkov njegovih del. Naslednji dve leti je zopet izšlo 2.000.000 izvodov del velikega pesnika.

Vključ tem milijonskim številom pa je značilno to, da knjige ne leže v skladiščih, marveč so razprodane in niti te milijonske naklade niso mogle zadovoljiti vsega povpraševanja. Dolegle so bile Puškinove pesmi prevedene in izdane v 68 jezikih Sovjetske zveze.

Hitrost človeške govorice

Po statistiki nekega psihologa govore Francozi najhitreje. Nemec izgovori v minuti okrog 250 zlogov, Francoz pa v istem času približno 100 zlogov več. Anglež spravi na minuto samo 230 zlogov iz sebe. Rusi so še počasnejši, ker izgovore povprečno kvečjemu 200 zlogov. Takoj za Francozi so na vrsti Japonci, ki se ponašajo s 310 zlogi v šestdesetih sekundah. Kar se tiče jezikov primitivnih ljudstev, pravi Norvežan, da jih belokožci deloma bolje in hitreje govore kakor ta ljudstva sama, ki so v govorjenju večinoma malo počasna, čeprav bi se našemu človeku to govorjenje zdelo pravo hitro klepetanje.

Najzanesljiveše dnevne delavke vesti so v dnevniku "Prosveta." Ali jih čitate vsak dan?

Ameriški vojak Francis W. Maguire si umiva noge v mrazni vodi v osadju italijanske fronte.

ZAPISNIK

seje štirga odbora SANSa 8. januarja 1944
Hotel Sherman, Chicago, Ill.
(Nadaljevanje)

92 St. Michael, Pa. (št. 190 SNPJ)	
93 Brooklyn, N. Y. (št. 50 ABZ)	
94 Hostetter, Pa. (Vsa slov. dr.)	12.00
95 Pueblo, Colo. (št. 16 SZZ)	
96 Auburn, Ill. (št. 335 SNPJ)	7.00
Sansove podružnice v Pueblu skupno	100.00
\$17,918.67	

Narodne centralizirane organizacije:

Slovenska dobrodelna zveza, Cleveland, O.	300.00
Ameriška bratska zveza, Ely, Minn.	1.000.00
Slovenska narodna podpora, jednota	1.000.00
Slovenska ženska zveza, Joliet, Ill.	601.25
Uprava JRZ, Chicago, Illinois	1.000.00
Prispevki Sansovih podružnic JPO-SS	238.87
Prispevki postojank JPO-SS za SANS	1.057.00
Posamezna društva in posamezniki	4.469.08
Čokova brošura	35.25
\$29,000.62	\$29,000.62

IZDATKI:

Stanarina za urad	\$ 600.00
Vzdrževanje urada	67.68
Tiskovine	243.86
Pisarniške potrebščine	70.88
Telefon in brzojavke	157.91
Uradova oprema	140.87
Pisalni stroj in mimeograf	163.76
Washingtonski stroški	200.00
Davek zmage	26.45
Plača nameščenca v uradu	1.583.19
Starostno zavarovanje	25.53
Luč v uradu (z bondom vred)	25.28
Poštnina	155.84
Propaganda	510.41
Seje	8.00
Revije in listi	51.66
Voznina za odbornike eksekutive	1.214.12
Dnevnice za zbornike eksekutive	515.00
Predsedniku za potovanje po uradnih poslih in za tekoče stroške	707.04
Vojni davek	40.80
Združeni odbor	4.000.00
Razno (Novak, Trivanovic, JPO-SS, etc.)	389.17
\$10,897.45	\$10,897.45

Bančna bilanca 30. decembra 1943..... 19,055.31
Ročna blagajna..... 47.86
\$29,000.62

FINANČNO POROČILO BLAGAJNIKA SANS

Projemki

od 14. decembra 1942 do 31. decembra 1943	\$29,000.62
---	-------------

Isplačila

Stanarina glavnega urada	\$ 600.00
Tiskovine	243.86
Brzojavi in telefoni	157.91
Oprema pisarne	140.87
Stroški urada v Washingtonu	150.00
Plača nameščenca v uradu	1.583.19
Pisalni stroj	50.00
Jamščina za elektriko	15.00
Napisi urada	50.00
Čiščenje urada	6.70
Poštnina	155.84
Pisarniške potrebščine	81.86
Nagrada Zvonko Novaku za delo kongresa	100.00
Voznja in dnevnice	2.436.16
Vojni davek 20%	52.30
Davek soc. zavar. 25.53	
Luč v uradu	25.28
Brevije in časopisi	51.66
Knjižica "Problem of Trieste"	375.00
Mimeograph in popravila	113.76
Stroški sej—soba v hotelu	3.00
Klišeji za dr. Čokovo brošuro	15.00
Za informacije iz Washingtona	50.00
JPO-SS	238.17
Davek za zmago 5%—od uradnikove plače	14.85
Združenemu odboru južnih Slovanov	4.000.00
Prevozni stroški	1.00
2500 izvodov revije "Yugoslavia"	170.41
\$10,897.45	

Bilanca na banki 31. decembra 1943..... \$18,055.31
Ročna blagajna nahajajoča se v glavnem uradu..... 47.86
\$18,103.17

Skupni preostanek 31. decembra 1943..... \$18,103.17
Joliet, Illinois, 31. decembra 1943.

Joseph Zalar, blagajnik SANSa.

Poročilo brata blagajnika je vzeto na znanje z odobravanjem.

Br. predsednik ugotovi, da je br. Zalar vestno in neumorno deloval za SANS in zasluži priznanje in zahvalo.
(Dalje prihodnjije.)

Slovenska Narodna Podporna Jednota
2657-59 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Illinois

GLAVNI ODBOR

Izvršni odbor

VINCENT CAINKAR, gl. predsednik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
F. A. VIDER, gl. tajnik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
ANTON TRONJAR, gl. pomožni tajnik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MIRKO G. KUHEL, gl. blagajnik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
LAWRENCE GRADISHEK, tajnik bol. odd.	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direkt. mlad. odd.	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
PHILIP GODINA, upravitelj glasila	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

Podpredsedniki

MICHAEL R. KUMER, prvi podpredsednik..... Box 64, Universal, Pa.
CAMILUS ZARNICK, drugi podpredsednik..... 3887 W. 68th St., Cleveland 2, Ohio

Districtni podpredsedniki

JOS. CULKAR, prvo okrožje..... 417 Woodland Ave., Johnstown, Pa.
JAMES MAGLICH, drugo okrožje..... R. D. No. 1, Oakdale, Pa.
RAYMOND TRIVANOVIC, tretje okrožje..... 7825 Middlepointe, Dearborn, Mich.
JOHN SPILLER, četrto okrožje..... 3979 Randall St., St. Louis 7, Mo.
URBULA AMEROZICH, peto okrožje..... 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
EDWARD TOMSIC, šestto okrožje..... 293 W. 11th St., Walsenburg, Colo.

Gospodarski odbor

MATH PETROVICH, predsednik..... 253 E. 151st St., Cleveland 10, Ohio
VINCENT CAINKAR..... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
F. A. VIDER..... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MIRKO G. KUHEL..... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
JACOB ZUPAN..... 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
LONALD J. LOTRICH..... 1907 So. Trumbull Ave., Chicago 23, Ill.
RUDOLPH LISCH..... 700 E. 90th St., Euclid 17, O.

Porotni odbor

ANTON SHULAR, predsednik..... Box 27, Arma, Kansas
FRANK VRATARICH..... 315 Tener St., Lutera, Pa.
FRANK BARBIC..... 10811 Muskoka Ave., Cleveland 18, Ohio
ANDREW VIDRICH..... 708 Forest Ave., Johnstown, Pa.
JOSEPHINE MOČNIK..... 773 E. 185th Street, Cleveland 18, Ohio

Nadporni odbor

FRANK ZAITZ, predsednik..... 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MILAN MEDVESEK..... 15013 Upton Ave., Cleveland 10, Ohio
ANDREW GRUM..... 17103 Snowden, Detroit 21, Mich.
JOHN OLIP..... 231 So. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
FRED MALGAI..... 25 Westlax Ave., Peru, Ill.

Glavni sadravniki

DR. JOHN J. ZAVENTNIK..... 2219 So. Ridgeway, Chicago 23, Ill.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani)

Prosil bi v imenu trpeče Slovenije, da si jih nabavite in privedete na ta koncert.

Omenjena pevska zbor se vežbata za koncert že mesece, torej dajmo pevcem priznanje za njih požrtvovalnost in se poslužimo te prilike, da dobimo par ur duševnega užitka. Poleg petja bo na programu tudi nekaj godbenih točk od godbenega oddeska mladinskega zbora SDD. Dalje so tudi naprošene pevke Zarje, da nastopijo v duetu, Kratke govore bo imel Matt Petrovich, ki se vedno rad odzove za pomoč trpečim v stari domovini. Vinko Coff, mojster v podajanju živih slik, nam je obljubil, da bo tudi za ta koncert pripravil nekaj impozantnega.

Tri leta so minila, odkar se je pričela Golgota našega naroda v Jugoslaviji. Tri leta že bi jejo boj skoraj z golimi rokami za svojo osvoboditev izpod tiranstva. Narod umira za bodočnost in napaže grudo s svojo krvjo. Koliko jih bo še ostalo pri življenju, je vprašanje. Mi tukaj sploh ne vemo, kaj je pomankanje in trpljenje v primeri z njihovim. Torej smo jim dolžni pomagati, vsakdo po svojih močeh. Zato tudi zbiramo sklad za pomožno akcijo.

Kot izgleda ni več daleč čas, ko bo vsaj v Evropi konec tega barbarizma. Nacifasizmu bide zadnja ura. Imejmo vsi zavest in upanje, da bo zasijala zarja svobode tudi našemu krvavečemu narodu, da bo po tej Golgoti dobil svoje narodne in socialne pravice, katere mu pripadajo po vseh človeških zakonih.

Torej zadnja nedelja v aprilu naj bo posvečena trpljenju našega naroda in vsi pohitimo na ta koncert, katerega nam bodo podali naši pevski zbori.

J. F. Durn, tajnik.

Zbudite jih!

ZAMENAJTE jih za Vojne znamke pri vašem trgovcu z električnimi pripravami

Čas je, da poberete vse nerabljene električne priprave iz raznih skritih kotov iz omare, sklednika in podstrešja. Sedaj je pravi čas, da jih ZAMENJATE ZA VOJNE ZNAMKE pri vašem trgovcu električnih priprav.

Marsikateri v vojni industriji zaposlenec živo potrebuje te vaše nerabljene priprave, ki se posebno sedaj težko dobe, ker so tovarnarji prezaposleni z vojnimi delomi.

Brez izjeme ako so te priprave v rahlem stanju ali ne, vaš trgovec z električnimi pripravami jih bo popravil.

Preidite vašo hišo za nerabljene gladilnike, prašilice, perilnike in druge električne naprave še danes.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

PRIPOBMA: Commonwealth Edison Company ne kupuje rabljenih električnih priprav, da bi jih iznova prodala, pač pa bo z veseljem pomagala trgovcem z električnimi pripravami v Chicagoju pri tem programu zamenjevanja v vojnem času.

MIHAIL ARCIBAŠEV

SANIN

Poslovenil Stane Krašovec

(Se nadaljuje.)

Ker ni imel ne določenega cilja ne šole, ga slikanje ni prijetno zadovoljevalo, ampak je vzbujalo v njem nevoljo in razočaranje. Kadarkoli se mu delo ni posrečilo, se je Jurij razkačil in je trpel; kadar se mu je pa posrečilo, se ga je polastila tiha in sanjava zamišljenost, ki je izhajala iz medle zavesti, da je vse to brez koristi in mu ne bo dalo ne uspeha, ne sreče.

Karsavina se je Juriju zelo prikupila. Rad je imel tako visoke, lepo debele in krepke ženske lepih las in nežnih, nekoliko sentimentalnih oči. Vse, kar je mislil o njeni prikupljivosti, čistosti in o njeni globoko čuteči duši, je prišlo vanj po njeni lepoti in nežnosti, toda Jurij bogve zakaj ni hotel tega priznati in je skušal samega sebe prepričati, da mu ugaja deklet ne zaradi svojih ram, prsi, oči in glasu, ampak prav zato, ker je nedolžno, deviško in čisto. Tudi tako misliti se mu je zdelo laglje, pleteniteje in lepše, dasi sta bili čistost in nedolžnost prav tisto, kar ga je dražilo, kar mu je vzplamtevalo kri in vzbujalo želje, ki se jih pa do takrat ni zavedal, da bi ji vzel čistost in nedolžnost, kakor so se mu pač porajale te želje vedno, kadar je zagledal kakšno lepo žensko.

Zato, ker se je polastilo njegovih misli lepo in zdravo deklet, polno veselega, solčnega življenja, je prišlo Juriju v glavo, da bi naslikal življenje. On, ki ga je vse lahko navdušilo, je postal pri tej misli silno ognjevit in zazdelo se mu je, da bo to pot naloge na vsak način dovršil do konca.

Jurij je pripravil veliko platno in se je z mrzlično naglico lotil slikanja, kakor da bi se bal, da bi zamudil. Ko je napravil prve poteze in so bile na platnu samo lepe, sveže lise, je v njem vse trepetalo od navdušenja in moči in njegova bodoča slika je stala pred njim lahka in zanimiva v vseh podrobnostih. Toda čim dalje je delal, tem več in več je vzkliklo tehničnih težav, ki jim Jurij ni bil kos. To, kar mu je slikala domišljija svetlo, močno in krasno, je postalo ploščato in slabotno. Podrobnosti ga že niso več mikale, ampak so ga odbijale in dražile. Jurij je šel preko njih in je začel slikati na široko in površno, tedaj se je namesto svetlega in mogočnega življenja pojavljala pisano in malomarno nametana, okorna ženska. V njej ni bilo ničesar, kar bi se Juriju zdelo originalnega in lepega, ampak vse je bilo blede in šablonsko. Tedaj je Jurij spoznal, da njegova slika ni originalna, ampak da je enostavno posnemal Muhove kartone; celo ideja slike se mu je zdelala banalna.

Juriju je postalo pri srcu težko in žalostno kot vedno.

Ce bi bogve zakaj ne mislil, da je jokhti sramotno, bi se zajokal; zaril bi se v glavo in bi jel ihteti ter tožiti komu o nečem, toda ne o svoji onemoglosti. Toda namesto tega je mrko sedel pred sliko in premišljeval, da je življenje sploh dolgočasno, motno in onemoglo in da ni v njem nič, kar bi utegnilo zanimati njega, Jurija. Tedaj mu je v grozi prišlo na misel, da bo moral morda še mnogo let preživeti tu, v tem majhnem mestecu.

"Potem — rajši v smrt!" mu je šinilo v glavo in ga mrzlo pretreslo.

In zahotelo se mu je naslikati smrt. Vzel je nož in je v nekaki samemu sebi težki zlobi začel strgati svoje "življenje" raz platno. Dražilo ga je, da gine to, kar je tako navdušeno delal, z njegovim lastnim trudom. Barva se ni dala rada odstraniti, nož je mazal, drsal in dvakrat zarezal v platno. Potem se pa ni hotelo ogilje prijeti masne površine in to je prizadelo Juriju bridko tugo. Vzel je čopič in začel

neposredno risati z rjavo barvo, potem pa zopet počasi slikati, površno, s težkim, žalostnim čustvom. Slika, ki jo je delal sedaj, ni izgubljala, ampak je celo dobivala od njegove površnosti in motnega, težka tona barv. Toda prvotna ideja smrti je bogve zakaj sama od sebe izginila in Jurij je slikal že "Starost". Slikal jo je kot izmzgano, koščeno staro, ki blodi v tihih in otožnem mraku po razvoženi cesti. Na obzorju je zahajala zarja in na njenem zelenkastem robu je bilo lahko razločiti črne križe in nerazločne temne sence. Na hrbtu starke je ležala strašno težka, črna krsta in jo tlačila k tlom ter jo tiščala na koščenih ramah. Starkin pogled je bil mračen, brez upa in ena noga ji je že stala na robu črne jame. Cela slika je bila mračna, žalostna in mrka.

Jurija so klicali k obedu, pa ni šel in je slikal brez prestanka. Potem je prišel Novikov in je nekaj pripovedoval, toda Jurij ni ne poslušal ne odgovarjal.

Novikov je vzdihnil in se usedel na zof. Rad je molčal in mislil ter je prišel k Svarožiču samo zato, ker ni maral sam sedeti doma. Bil je slabe in boleštne volje. Lidina odpoved ga je še vedno trpinčila in ni bilo mogoče presoditi, ali ga je sram ali je žalosten. Bil je pravcoljuben in len ter ni razumel vseh tistih spletk o Lidi in Zarudinu, ki so že začele krožiti po mestecu. Za Lido ni bil na nikogar ljubosumen, samo trpel je, ker so se podirle njegove sanje, ki so se mu nekaj časa zdele tako blizu resnici in jasne, da se je že čutil srečnega.

Novikov je jel premišljevali, da je vse v življenju zanj pokvarjeno, vendar mu ni prišlo v glavo, da se ne izplača živeti in da je treba umreti, če je tako. Nasprotno; mislil je, da je zdaj, ko je postalo njegovo lastno življenje go-lo trpljenje, njegova dolžnost, da neha skrbeti za lastno srečo in da posveti vse svoje življenje drugim ljudem. Ni si še mogel razjasniti, od česa je to prišlo, a se je že nejasno odločil, da pusti vse pri miru in se vrne v Petrograd, obnovi stike s stranko in se lahkomiselno vrže v smrt. Ta misel se mu je zazdela visoka in lepa in to, da se je zavedal, da je ta lepa in visoka misel njegova misel, ga je potlačilo in razveselilo. Pred očmi mu je vstala njegova lastna podoba, obdana s milim, svetlim in otožnim svetniškim sijajem, in neprostovoljno, žalostno očitjanje Lidi ga je malone sililo v jok.

Nato mu je postalo dolgčas. Svarožič je ne-prestano slikal in se ni prav nič zmenil zanj. Novikov je počasi vstal in pristopil k njemu.

Slika ni bila končana, a prav zato je napravila vtis nekakšnega močnega migljaja. Takrat je bilo to tisto, česar Jurij ne bi mogel dovršiti.

Novikovu se je zdelo slika čudovito lepa. Celu usta je malo odprl in pogledal Jurija v nav-nem otroškem navdušenju.

"No, kaj?" je rekel Jurij in odstopil.

Njemu samemu se je zdelo, četudi sicer še niso bili odpravljani vsi nedostaki in so bili ti nedostaki še celo očitni in veliki, da je slika kljub temu zanimivejša od vseh, kar jih je kdaj videl. Zakaj je to tako, si Jurij ni mogel razločiti, toda če bi Novikov rekel, da je slika lepa, bi se čutil do dna duše užaljenega in ogorčnega. Toda Novikov je tiho in v navdušenju dejal:

"Kra-assno!"

In Jurij se je čutil genija, ki zaničuje celo ono, kar je bil ustvaril sam. Lepo je vzdihnil, zalučal čopiče, ki so padli na ogal pri zofi in ga zamazali, ter stopil na stran, da bi se ozrl na sliko.

"Eh, prijatelj!" je rekel.

(Se nadaljuje.)

Tekma

H. B. Kranz

"Prav imate. Zdaj sem jaz na vrsti, da povem zgodbo svojega zakona. Zdi se mi posebno ne-navadna. Za svojo srečo se imam namreč zahvaliti — eksotični mali ribici, ki je pri nas v Evropi ne poznamo."

William Everett 'si je prižgal cigareto in začel.

Spominjate se najbrže še, da so mi pred več leti zdravnik svetovali oditi na daljše pomorsko potovanje. Da si bom okrepil svoja pljuča, so dejali. Ubo-gal sem jih.

Brez cilja sem se torej mesece in mesece vozil po oceanih. Bil sem v tropskih in drugih eksotičnih pokrajinah, videl sem nenavadne narode, nenavadne ljudi. Kjer mi je posebno ugajalo, sem se ustavil in sem se šele z naslednjim parnikom odpeljal dalje. Leta so tako potekala, jaz sem pa še zmerom samo potoval. Knjige, ki sem jih napisal na svojih potovanjih, so ljudje kar požirali. Meni so se pa zde-le brez vsebine. Zavidal sem vas za vašo družinsko srečo. Ze davnno sem bil zdrav, nič drugega mi ni manjkalo kakor ...

Nekega dne se je naš parnik ustavil na nekem majhnem av-stralskem otoku. Izstopil sem,

WORKER TO FIGHTING SOLDIER

Goebbels: Naš boj je boj za ohrano kulture.

tropskega jutra, majhne koče s poševnimi strehami so počivale med zelenjem na vznožju gore. Ko je nastala opoldanska trop-ska vročina, sem se vrnil na par-nik.

Na lepem so se vrata moje ka-bine odprla. Kdo je stal pred menoj? Phil Chaplain. Izvedel je, da sem na parniku. Kajpak je bil kar nor od veselja. Koliko sva si imela povedati! Kar sva odšla iz Oxforda, se skoraj ni-sva več videla. Kakor bi pihnil so pretekle opoldanske ure v hladni kabini. Na lepem se je pa Phil vzmernil in pogledal na uro.

"Zal moram oditi," je dejal. "Ob šestih me pričakujejo na golfišču. Pojdi z menoj, videl boš, kako sijajno družbo imam."

Na golfišču sta naju pričako-vala dva mlada človeka. Kakšne pol ure nam je minilo v dolgo-časnem pogovoru. Naenkrat se je pa na cesti pojavila postava vitkega, belooblečenega dekleta. Niti oči nisem mogel obrniti od očarlive pojave.

"To je nekronana otoška kra-lijca," mi je zašepetal Phil v uho. "Piše se Bessie Howardova in je hči lastnika največje plan-taže. Vsi smo zaljubljeni vanjo."

Ko me je Bessie pogledala s svojimi velikimi, sinjervjavi mi oči, mi je srce kakor na pove-lje začelo močno utripati. Z naj-večjim naporom sem spravil ne-kaj vljudnostnih fraz iz sebe. Potlej smo začeli igrati. Kajpak je Bessie zmagała. Vsi smo gle-dali le njo — koga je še zanimala žoga?

Zvečer smo bili vsi povablje-ni k Howardovim in od takrat sem bil stalen gost v njihovi hiši kakor drugi. Najel sem si stano-vanje in ostal na otoku, da bi bil v Bessiejini bližini. Toda po tedne in tedne nisem mogel spregovoriti na samem z njo več ko nekaj besed, čeprav sva se sleherni dan videla. Bil sem do ušes zaljubljen v to očarljivo bitje in sem bil kar divji od ljubosumnosti, če je koga druge-ga svojih oboževalcev samo po-gledala.

Minili so meseci, moja strast se je pa od dne do dne stopnje-vala. Neki večer, ko sem bil z Bessie slučajno sam, se mi je na-posled le posrečilo obvladati

svojo strahopetnost. Priznal sem ji svojo ljubezen.

"Poglejte, Billy," je dejala prisrčno, "če postanem vaša že-na, bodo vsi ti ljubi fantje na smrt užaljeni. In jaz sama res prav ne vem, če imam rajši vas ali Phila ali Roberta. Dajte mi teden dni časa za premislek."

Nekaj dni nato smo bili spet vsi pri Howardovih. Na lepem je Bessie vstala in je v naše ne-majhno presenečenje imela sko-raj cel govor.

"Vsak izmed vas me je prosil za roko," je rekla smehljaje se. "Toda ne morem se odločiti, ker nočem nobenega izmed vas uža-liti. Zato prepuščam 'odločitev' slučaju. Tistega bom vzela za moža — ki mi ga bo slučaj na-menil."

Presenečeni smo se spogledali.

"Vsi veste," je nadaljevala Bessie, "da se tukajšnji domači-ni zabavajo z neko ribico, tako imenovano 'gorečo ribico'. Z njimi prireajo tekme, prav ta-ko kakor drugod prireajo pe-telinje boje in konjske dirke. Ribica, ki z vejice v stekleni posodi poje v najkrajšem času

Filmska igralka Tyra Vaughn.

največ muh, zmaga. Takšna tek-ma naj odloči tudi v našem pri-meru. Vsak izmed vas naj mi jutri zgodaj zjutraj pošlje 'go-rečo ribico' v stekleni posodi. Zvečer bomo imeli tekmo. Tisti, čigar ribica bo zmagała, bo moj mož."

Lahko si predstavljate naše začudenje. Rotili smo Bessie, naj za božjo voljo odneha od te-ga načrta, ki je bil za nas vse zelo poniževalen. Ostala je pa neizproсна. Nič drugega nam to-rej ni preostalo, kakor da smo ji drugo jutro poslali vsak svojo ribico v stekleni posodi, sredi površine vode razcepljena vejica.

Zvečer smo se torej vsi izred-no razburjeni zbrali pri Howar-dovih. V predsobju so že stale

štiri steklene posode. V vsaki je plaval majhna, komaj nekaj centimetrov dolga, rdeča ribica.

Začela se je tekma. Mala juki sluga je položil muho na vejico prve steklene posode. Ribica je priplaval na površje vode in je s kapljico vode poškropila mu-ho, ki je padla v vodo in ribica jo je pojedla. To se je ponavljalo toliko časa, dokler ribica ni bila sita.

Ne bom vas mučil s popisovanjem ribje tekme. Saj veste, da je zmagała moja ribica. Toda kolikor sem bil srečen — v mo-jem srcu je ostalo nekaj trpkosti. Bessie je bila zelo ljubezniva z menoj, ko da bi me tudi ona zelo rada imela, toda tega ji ni sem mogel verjeti. Ali ni odli-čil le goli slučaj?

Nekega dne pred najino poro-ko sem se opogumil in sem ji dejal, da ima še čas za premis-lek. Če ima koga drugega rajši naj kar pove. Odpotoval bom in se bom vdal v svojo usodo.

"Torej me ne ljubiš, Billy?" je odgovorila.

"Saj sama dobro veš, da te obožujem. Toda ne morem pre-nesti misli, da naju je zvezal samo goli slučaj."

Nikogar drugega ne bi izbral — ker samo tebe ljubim."

"Tega ne razumem. In če bi zmagała ribica koga drugega?" Bessie se je nasmešnila. Po-tlej mi je zašepetala na uho:

"Saj ni mogla kakšna druga ribica, ljubček. Vse ribice sem ves dan krmila, samo tvoje ne. Ali si zdaj zadovoljen?"

Razni mali oglasi

MOŠKE IN ŽENSKO

potrebujemo za delo v tovarni za čiščenje oblek.

UNIQUE CLEANERS & DYERS
2643 W. Chicago Ave.

MOŠKE POTREBUJEMO

izkušene za delo na strgarskih stro-jih. A&A Mfg. Co., 525 No. Noble St.

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vsa

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ, DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne
. Cene zmerno, unifakno delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue . . . Chicago 23, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in pristoje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naroč-nini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali družino \$6.00 za eno leto naročnine. Ker pa člani še plačujejo pri asecmentu \$1.20 za tednik, se jim to pristoje k naročnini. Torej sedaj ni vroška, reči, da je list prodaj za člana SNPJ. List Prosveta je v vsaki lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo.—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravnštvu lista. In obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravnštvu znifati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Združ. države in Kanado \$6.00	Za Chicago in okolico je \$7.50
1 tednik in 4.80	1 tednik in 6.30
2 tednika in 8.60	2 tednika in 11.10
3 tednike in 12.40	3 tednike in 15.90
4 tednike in 16.20	4 tednike in 20.70
5 tednikov in nič	5 tednikov in 25.50

Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plam in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ.

2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1. Ime Čl. družine št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledetih članov moje družine:

2. Čl. družine št.

3. Čl. družine št.

4. Čl. družine št.

5. Čl. družine št.

Mesto Država

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$2.50
STANE SEDAJ

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.